

فرجام خط و نوشتار فارسي
بھسازي يا دگرگوني؟

The Persian Orthography Destiny
Reforming or Transforming

احمد اکبري

انتشارات زرنوشت

تهران - ۱۳۹۸

سرشناسه	:	اکبری، احمد، ۱۳۳۰ -
عنوان و نام پدیدآورنده	:	فرجام خط و نوشتار فارسی بهسازی یا دگرگونی؟ The Persian Orthography destiny reforming or = transforming / احمد اکبری
مشخصات نشر	:	تهران: زرنوشت، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	:	۲۰۰ ص
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۹۶۳۸۱-۵-۶
وضعیت فهرست نویسی	:	قیفا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۹۳
موضوع	:	خط فارسی - ایران - تاریخ
موضوع	:	Persian language - Iran - Writing - History
موضوع	:	فارسی - رسم الخط و املا
موضوع	:	Persian language - Orthography and spelling
موضوع	:	فارسی - آواشناسی
موضوع	:	Persian language - Phonetics
ردیفی کنونی	:	PIR ۲۷۲۵
رده بندی یویی	:	۴۷۱/۷
شماره ی کتابشناسی ملی	:	۵۹۳۹۸۵۴

انتشارات زرنوشت

تهران، میدان انقلاب، خیابان کارگر جنوبی،

کوچه ی مهدی زاده، شماره ی ۲۷، خلد ۱۹

تلفن: ۰۹۰۲۴۸۶۸۹۵۶ - ۶۶۴۷۹۶۱۵ - ۶۶۳۸۱۶۳۷

www.zarnesht.com

فرجام خط و نوشتار فارسی

بهسازی یا دگرگونی؟

پدیدآورنده: احمد اکبری

طراح جلد: آسیه انصاریان

• چاپ نخست: ۱۳۹۸ • شماره گان: ۱۰۰۰ نسخه • ناشر: زرنوشت

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۶۳۸۱-۵-۶

قیمت: ۴۰/۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است.

فهرست

۱۳	 سرآغاز
۱۵	 چراني ي نگارش کتاب
۱۶	 سیموه ي نگارش
۲۰	 بیاجه
۲۵	 شناخت
۲۷	 تعریف
۳۲	 گونه‌های خط
۳۹	 پیشینه ي خط و زبان فارسي
۴۱	 پیشینه ي خط فارسي
۴۹	 پیشینه ي زبان فارسي
۶۱	 دشواري‌ها ي کنوني ي خط و نوشتار فارسي
۶۳	 گرایش‌ها
۶۴	 دشواري‌ها ي ديبره ي کنوني
۷۵	 بهسازی ي خط فارسي
۷۷	 فرایند بهگراني
۷۹	 کاستي‌ها ي ديبره ي فارسي
۷۹	 ۱. "ت" ي گرد (ة)
۸۰	 ۲. الف کوتاه
۸۰	 ۳. "ة" و کسره ي اضافه
۸۴	 ۴. تنوين‌ها
۸۵	 ۵. "واو" ناخوانا

۶. واکه ی بلند "ā/ā̄" ۸۶
۷. واکه ی بلند "ī/i" و همخان "y/ī" ۸۷
۸. همخان "u/ū" و واکه های "ow/ū" و "u/ū" ۸۹
۹. تشدید ۹۱
۱۰. همخان "ē" و واکه های کوتاه "ā/a", "ī/i", "u/ū" ۹۲
۱۱. ایست با شکون ۹۴
۱۲. سرنام های عربی ۹۵
۱۳. همزه ۹۵
۱۰۵. آبا، همزه، آغازین حذف شدنی - ست؟ ۱۰۵
- حذف وانی با درآمیختن ۱۰۵
- حذف ه دردادی با پیمانی ۱۰۷
- دیدگاه های - گوناگون در باره - چه گونه نویسی - نوشتار فارسی ... ۱۱۳
- بازتعریف ه واژه در پیوند با چه گونه نویسی ۱۱۵
- کیرانمندی با مترزه واژه ۱۱۶
- شیوه های - چه گونه نویسی ۱۱۸
- شیوه ی - فرهنگستان ۱۱۸
- دیدگاه ه ایرج ه کابلی ۱۱۸
- دیدگاه ه رضا روحانی ۱۲۳
- دیدگاه ه امید ه متحد ۱۲۴
- شیوه ی - پیشنهادی ی - این نگارنده ۱۲۵
- شیکسته نویسی ۱۴۳
- شیکسته نویسی ۱۴۵
- گویش نویسی ۱۴۸
- کاستی های ی - به جامانده پس از به سازی ۱۵۳
- کاستی های ی - به جامانده ۱۵۵

- ۱۶۰ بازخانی ی- پیشنهادها ی- داده شده
- ۱۶۵ پیوست ها
- ۱۶۷ پیوست ه ۱
- ۱۶۷ نامه ی- انگلیس به مارکس
- ۱۷۱ پیوست ه ۲
- ۱۷۱ گنفر اندر داستان ه مؤزۀ فروش با کسرا
- ۱۷۳ پیوست ه ۳
- ۱۷۳ فهرست ه متن ها
- ۱۷۷ تنزیل ها ی- فارسی
- ۱۷۷ قیده ها ی- ناترین دار وۀ واژه ها ی- ناقیدی
- ۱۸۰ پیوست ه ۴
- ۱۸۱ سنجش
- ۱۹۳ کتّاب شناسی
- ۱۹۵ کتّاب شناسی

چرائي ي نگارش - کتاب

اين کار نتیجه ي سال‌ها اندیشه، آزمون و خطا و کوشش - اين نويسنده براي بهسازي ي نگارش - فارسي - ست، که از ديرباز زبان - ما بد آن گرفتار بوده است. روي سخن - اين کتاب با پژوهشگران خط و نوشتار، فرهنگ‌نویسان، آموزگاران و ... - صانه‌ها - ست، اما، دانشجويان، گزارش‌نویسان، و حتا آموزشگران، دانش‌آموزان و زبان‌آموزان - فارسي، و در یک کلام همه ي آنها ني که با خواندن و نوشتن - فارسي - کار دارند آن را سودمند خواهند يافت. در اين کتاب گوشه‌هايي از زبان - که واکاوشده که در املا مشکل‌آفرين اند، و در برابر - هر کدام راهکارها ني پيشهاد شده اند، به گونه‌ي که افزون بر آسان‌خواني، برابري ي نوشتار با گفتار را از ۲۵ درصد - صحراني به ۹۳ درصد مي‌رساند، بي‌آن که چهره ي خط را دچار - دگرگوني ي منادايي - کند.

اين دستاورد طول - دوره ي آموزش - زبان - فارسي، هزينه ي زبان‌آموزي و تنش - بر نوآموز و آموزگر را مي‌کاهد، و نوآموزان پسر از نهم - ستم سال - آموزشي خواهند توانست هر نوشته‌ي را، هر چند دشوار، دست - خط - بخوانند.

اين نويسنده بر آن نيست که، همه ي دشواري‌ها را - ديده - و - بهترين - راهکارها را پيشهاد داده است، و نيز خود را بي‌نياز از نقد و راهنمائي ي صاحب - اندیشه نه مي‌داند، که، بي‌صبرانه چشم به راه - آن است. باشد که از اين ميان - راهکارها ني، اي بسا بهتر، يافته شود، و زبان - فارسي را از بن‌بست کنوني به رهاند، و آن را براي چالش‌هاي پيش - رو در سپهر - مجازي، و براي ايفا ي نقش ي در خور - زبان - فارسي در دنيا ي دانش‌بنیان - امروزي، کارآمدتر سازد. چنين باد!*